

gemeente
Haarlemmermeer

Markt Consultatie tweedelijns ondersteuning bij verduurzaming van bedrijven

Colofon:

Uitgegeven door: Gemeente Haarlemmermeer
Cluster RED, Team Energietransitie

Contactpersoon: Bram Visch

Contactadres: aanbesteden@haarlemmermeer.nl

Datum: 11-april 2022

Inhoud

1. Inleiding.....	3
2. Definities	4
3. Doel van de pilot	5
4. Doelgroep.....	5
Focusdoelgroep.....	6
Overige doelgroepen	6
5. Aanpak	7
Ontzorgende oplossing laten aansluiten bij ondernemer	7
6. Marktconsultatie.....	9
7. Vragenlijst: Stimulerend toezicht bedrijven	10
Bijlage: Contingenten aanpak	14

1. Inleiding

Op basis van de geldende regelgeving dienen bedrijven de energiebesparende maatregelen met een terugverdientijd van 5 jaar toe te passen. In de praktijk gebeurt dit nog onvoldoende. Om hier iets aan te doen, is in Noord-Holland een Energiebesparingsakkoord opgesteld, waarin in de komende vier jaar alle bedrijven gaan voldoen. In het Energiebesparingsakkoord streven de deelnemend partijen ook naar een uniforme aanpak op het gebied van informeren, stimulering, toezicht en handhaving, waarbij bedrijven gelijk behandeld worden.

Onderdeel van het Energiebesparingsakkoord is een pilot voor stimulerend toezicht in de gemeenten Haarlemmermeer, Ouder-Amstel en Zaanstad. Daarin willen we gezamenlijk een ontzorgende dienst opzetten die gemeenten aan bedrijven kunnen aanbieden voor hun verduurzaming.

De aanpak die wij hierbij voor ogen hebben lijkt op die van het Energieloket Haarlemmermeer wat nu het eerste(-lijns) aanspreekpunt is voor inwoners. En waarachter een partij of consortium van partijen zit onder de vlag van het energieloket ('white label') en die als intermediair een zo vloeiend mogelijke klantreis verzorgt voor elke verduurzamingsmaatregel, van adviseren tot en met uitvoering en nazorg. Dit principe van een one-stop-shop willen we ook realiseren voor ondernemers via een nog op te zetten aanbesteding voor een langlopende samenwerking met een consortium als vertrouwde partner ook bij de bedrijven. Deze marktconsultatie dient als voorbereiding daarvoor.

Uw reactie zal uitsluitend gebruikt worden om te komen tot optimale strategie/PVE/besteksvoorwaarden /gunningscriteria en zullen geen enkele rol spelen bij de beoordeling in toekomstige aanbestedingstrajecten.

Deze marktconsultatie heeft niet tot doel om concrete partners te selecteren voor een opdracht. Aanmelden of offerten daarvoor zijn niet de bedoeling. Uw deelname aan deze marktconsultatie zal op geen en geef kele wijze positieve of negatieve invloed hebben op uw mogelijkheid tot deelname aan de voorgenomen aanbesteding. Partijen kunnen ook geen recht aan deze marktconsultatie ontlelen. Alle informatie die naar voren komt tijdens de marktconsultatie wordt, door zowel Haarlemmermeer als de partij, vertrouwelijk en anoniem behandeld.

2. Definities

Intermediair:	ontzorgende dienstverlenende partij ten behoeve van zowel de ondernemer die zijn bedrijf wil verduurzamen en de installatiebureaus die dat uitvoert doet en daarbij tevens een onafhankelijke brugfunctie vervult tussen beide;
Energieloket:	het lokale onafhankelijke energieloket bestaande uit een online omgeving;
White label:	onder de merknaam vallend van het energieloket;
Klantreis:	de standaard stappen die een ondernemer doorloopt om één of een set aan maatregelen uit te voeren van oriëntatie tot realisatie en nazorg;
(Energie)maatregelen:	alle acties genomen door de doelgroep die (stapsgewijs) bijdragen aan energiebesparing of duurzame opwek. Bijvoorbeeld aanpassingen aan gebouwen, aanschaf energiezuinigere apparaten, optimalisatie en slimmer maken van apparaten, gedragsverandering, creëren van bewustwording.
Bedrijven met een energiebesparingsverplichting	Het gaat om bedrijven die verplicht zijn tot maatregelen volgens de volgende wet- en regelgeving: 1. De informatieplicht uit Activiteitenbesluit milieubeheer welke stelt dat middelgroot en grootverbruikers van energie per 1 juli 2019 rapporteren over de uitgevoerde energiebesparende maatregelen; 2. De energiebesparingsplicht uit het Activiteitenbesluit milieubeheer welke stelt dat middelgroot en grootverbruikers van energie per 1 januari 2008 alle energiebesparingsmaatregelen nemen die zich binnen vijf jaar of minder terugverdienen; 3. De energiebesparingseisen die op grond van het Wabo opgelegd kunnen worden bij vergunningsplichtige bedrijven; 4. De label-C plicht uit het Bouwbesluit welke stelt dat kantoorgebouwen met meer dan 100m² per 1 januari 2023 minimaal een energielabel-C moeten hebben. De nationale vertaling van de EPBD III in Bouwbesluit waarin per 10 maart 2020 eisen worden gesteld aan technische bouwsystemen, een keuringsplicht is opgenomen voor verwarmings- en airconditioning systemen en laadinfrastructuur voor elektrische voertuigen wordt afgedwongen. 5. De normerende regeling werkgebonden personenmobiliteit in het toekomstige Besluit activiteiten leefomgeving welke stelt dat bedrijven met meer dan 100 werknemers hun gemiddelde CO₂ uitstoot van het zakelijke vervoer per 1 januari 2026 terug moeten hebben gebracht tot de landelijke CO₂ -norm. Het gaat ook om middelgrootverbruikers en grootverbruikers van energie.

Het gaat expliciet niet om bedrijven die onder EU ETS-vallen.

	type A bedrijven: vallend onder de algemene regels type B bedrijven: vallend onder de algemene regels en meldingsplichtig; type C bedrijven: vergunningsplichtig;
Grootverbruiker:	Een bedrijf met waarvan het gasverbruik meer dan 75.000 m3 aardgasequivalenten en/of het elektriciteitsverbruik meer dan 200.000 kWh is.
Middelgrootverbruiker	Een bedrijf met waarvan het gasverbruik tussen de 25.000-75.000 m3 aardgasequivalenten en/of het elektriciteitsverbruik tussen de 50.000-200.000 kWh ligt.
Kleinverbruiker	Een bedrijf met waarvan het gasverbruik kleiner is dan 25.000m3 aardgasequivalenten en/of het elektriciteitsverbruik kleiner is dan 50.000 kWh.

3. Doel van de pilot

In eerste instantie wordt hierbij gefocust op bedrijven met een energiebesparingsplicht (conform het Energiebesparingakkoord). We willen die bedrijven ondersteunen met het in kaart brengen en uitvoeren van energiebesparende maatregelen, niet alleen wat voor hen verplicht is maar ook ten behoeve van de realisatie van de doelstellingen van de gemeenten: energieneutraal en aardgasvrij in 2050. Maatregelen om gebouwen zoveel mogelijk geïsoleerd en goed geventileerd te krijgen zodat de warmtevraag verminderd. Ook zijn maatregelen die bijdragen aan een verminderd elektriciteitsverbruik gewenst zoals energiezuinigere en slimme apparaten en energieopslag. Tot slot zullen ook maatregelen nodig zijn om daadwerkelijk over te stappen naar aardgasvrij zoals all-electric verwarmingssystemen.

Beginnend met een select aantal sectoren van bedrijven, later uitbreidend naar meer. En ook beginnend met een klein aantal gemeenten (nu drie) en met de intentie van opschalen naar meer gemeenten, in de regio en de provincie.

Tegelijk moeten bedrijven zonder energiebesparingsplicht ook geholpen kunnen worden ook die groei mogelijkheid ligt in het verschiert voor de langere termijn. We beginnen deze pilot met een focusdoelgroep waardoor het mogelijk is om massa te maken. In de drie jaar die hierop volgen moeten uiteindelijk alle ondernemers ondersteund richting aardgasvrij.

We willen nu samen met de markt dus de schaa sprong gaan organiseren naar een ontzorgend aanbod, waarin uiteindelijk elke ondernemer totaal ontzorgd kan worden.

4. Doelgroep

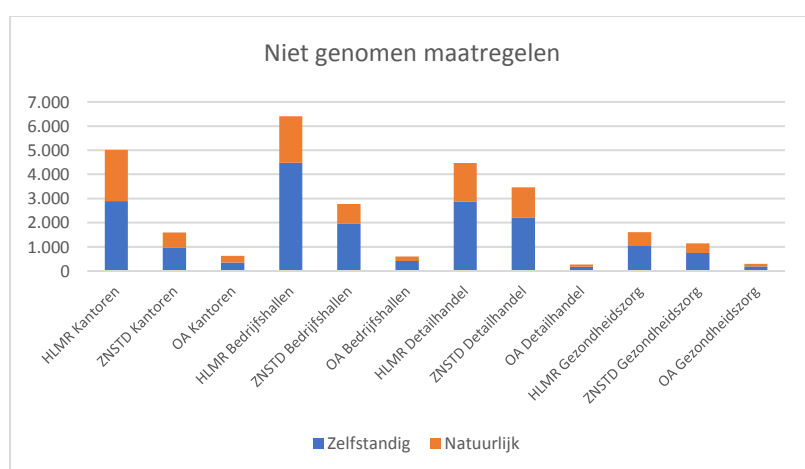
Uit de lange termijn doelstelling volgt dat uiteindelijk alle ondernemers bij het loket terecht moeten kunnen met hun energietransitie vragen. Wij realiseren ons echter dat de door ons voorgestelde aanpak nieuw is en daarom inregeltijd vergt. Daarnaast hebben wij geleerd van onze ontzorgende aanpak voor bewoners dat focus nodig is om massa te maken. We hebben daarom een focusdoelgroep gedefinieerd waarop het loket zich in eerste instantie richt.

Focusdoelgroep

Bij de selectie van de focusdoelgroep is gekeken naar welke bedrijfssectoren in alle drie de deelnemende gemeenten het grootste zijn, de meeste overtredingen kennen, het grootste besparingspotentieel hebben en tot slot vergelijkbare maatregelen moeten/ kunnen nemen. Uit deze analyse zijn de volgende vier bedrijfssectoren gekomen:

- Kantoren
- Gezondheidszorg
- Bedrijfshallen
- Detailhandel

In onderstaande grafiek en tabel is weergegeven hoeveel maatregelen nog genomen moeten worden en of dit natuurlijke - (bij vervangingsmoment) of zelfstandige maatregelen (direct) zijn. De grafiek laat zien dat drie gemeenten samen een aanzienlijk volume aan te nemen maatregelen hebben.

Gemeente/sector	Niet genomen maatregelen	Zelfstandige maatregelen	Natuurlijke maatregelen	Genomen maatregelen	Aantal inrichtingen
HLMR Kantoren	5.013	2.895	2.118	2.905	192
ZNSTD Kantoren	1.593	966	627	559	52
OA Kantoren	623	352	271	255	21
HLMR Bedrijfshallen	6.398	4.489	1.909	2.608	131
ZNSTD Bedrijfshallen	2.769	1.946	823	955	54
OA Bedrijfshallen	605	414	191	261	13
HLMR Detailhandel	4.473	2.869	1.604	2.451	139
ZNSTD Detailhandel	3.462	2.221	1.241	2.406	120
OA Detailhandel	272	183	89	167	9
HLMR Gezondheidszorg	1.612	1.065	547	488	33
ZNSTD Gezondheidszorg	1.149	750	399	318	23
OA Gezondheidszorg	294	185	109	112	7

Overige doelgroepen

Er zijn meer bedrijven die deze zelfde maatregelen moeten treffen en ook zij moeten bij het loket terecht kunnen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de hotelbranche die ook een isolatie opgave heeft.

Samengevat: de aangeboden maatregelen focussen zich in eerste instantie op de vier bedrijfssectoren uit de focusdoelgroep. Maar daarmee is niet gezegd dat deze maatregelen niet ook afgenomen kunnen worden door andere bedrijfssectoren.

5. Aanpak

Belangrijk voor het behalen van resultaten is dat ondernemers zo min mogelijk drempels ervaren om maatregelen te treffen die bij hun bedrijfspan en organisatie passen. Dat betekent dat het Energieloket als een one-stop-shop functioneert waarbij de ondernemer als klant zijn klantreis per te nemen maatregel zo vloeiend mogelijk verloopt. Bijvoorbeeld doordat de ondernemer niet naar aanbieders hoeft te zoeken, offertes gemakkelijk of amper hoeft te vergelijken, een hoge mate van zekerheid heeft dat er kwaliteit geboden wordt, dat de uitvoering goed verloopt en dat bij nazorg of bij klachten er één aanspreekpunt is waar de ondernemer terecht kan.

Het aanbieden, organiseren, adviseren en uitvoeren van specifieke maatregelen is echter een taak van de markt. Om de gewenste ontzorging mogelijk te maken is er dus een publiek-private samenwerking nodig tussen het loket en de markt. Daarbij geldt dat ondernemers ervanuit moeten kunnen gaan dat zij een onafhankelijk advies op maat krijgen waarbij er voor de dienstverlenende partij(en) geen financiële prikkel is om een bepaalde maatregel te prefereren.

De marktpartij waarnaar wij op zoek zijn in onze aanbesteding heeft een intermediaire rol, vormt een onafhankelijke brug tussen de ondernemer die zijn bedrijf wil verduurzamen en de uitvoerende installatiebureaus en voor beide ontzorgende diensten aanbiedt.

Ontzorgende oplossing laten aansluiten bij ondernemer

Het ontzorgend aanbod is gebouwd rond het idee dat door massa te maken een markt voor ontzorgende oplossingen kan ontstaan. Wij hebben hier invulling aangegeven door het selecteren van een focusdoelgroep en daarbij te kijken naar maatregelen die zij allen moeten nemen. Dit vormt de basis van waaruit het ontzorgend aanbod wordt samengesteld. In de particuliere woningmarkt wordt dit de contingentenaanpak genoemd. Woning met dezelfde kenmerken krijgen pakketjes aan 'standaard' oplossingen aangeboden. Deze aanpak hebben wij ook voor ogen voor bedrijven. In ons vooronderzoek zijn wij er echter achter gekomen dat de vorm waarin de dienst wordt aangeboden anders zal zijn dan die op de particuliere woningmarkt.

In onderstaande figuur is schematisch het ontzorgend aanbod weergegeven. Het eerste onderdeel is het definiëren van de doelgroep en de bijbehorende maatregelen. In het tweede deel worden voorbeelden gegeven hoe dit aangeboden kan worden. Wij onderscheiden hierin vier vormen van ontzorgend aanbod: informeren, adviseren, offreren; en uitvoeren en nazorg. Deze onderdelen zijn kern van de tweedelijns ontzorging.

Informeren: Uit onderzoek blijkt dat het kennisniveau van ondernemers over energiebesparingsverplichting laag is. Het is daarom noodzakelijk om de kennis hierover te vergroten. De diensten die hierbij geleverd worden richt zich zowel op zelfstandige maatregelen als maatregelen die op een natuurlijk moment genomen worden. Een voorbeeld van dit tweede soort is het aanschaffen van een energiezuinige printer als de oude vervangen wordt. Activiteiten die hierbij horen zijn het organiseren van informatiebijeenkomst of het aanreiken van informatie aan de doelgroep zodat zij instaat zijn aan de wettelijke verplichtingen te voldoen.

Adviseren: Voor veel ondernemers geldt dat zij voor het reilen en zeilen van hun bedrijf gebruik maken van een eigen technische dienst of een vaste aannemer hebben die werkzaamheden uitvoert. Voor deze bedrijven wordt vanuit het loket een werkomschrijving aangeboden zodat zij precies

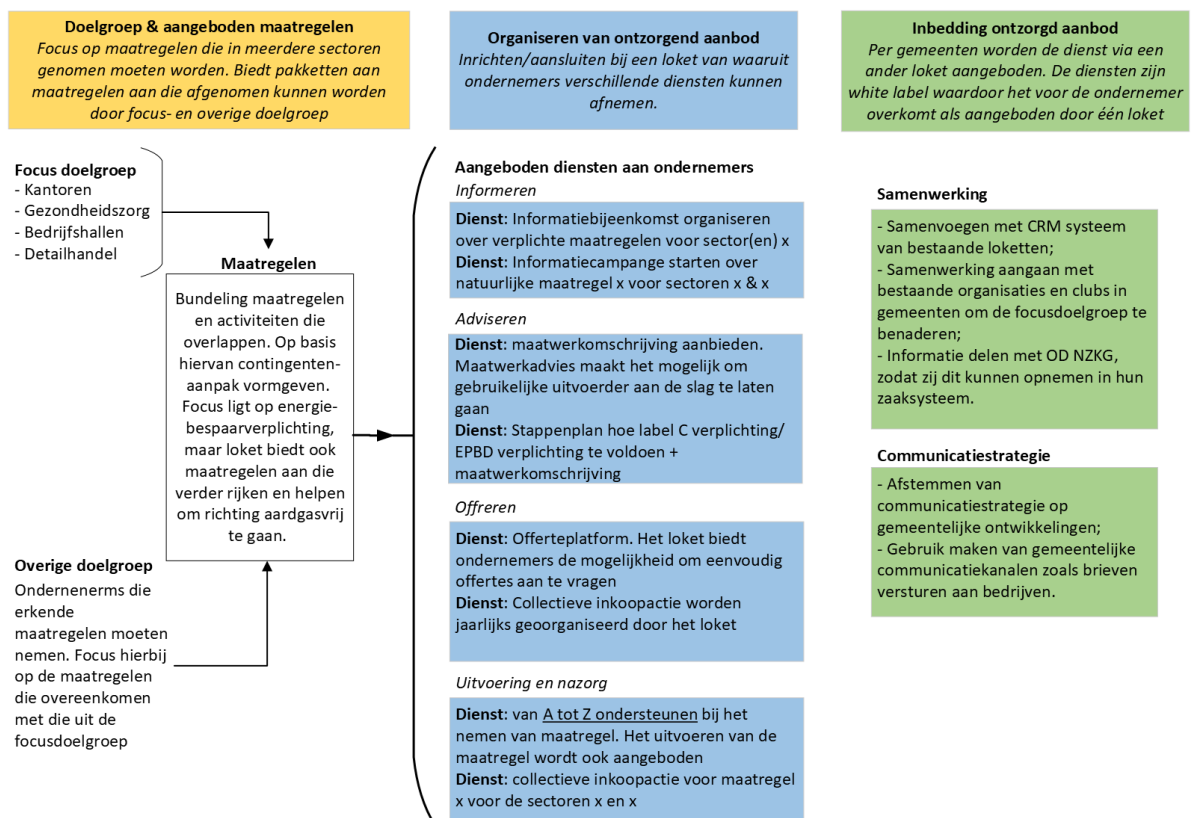
kunnen doorgeven welke werkzaamheden uitgevoerd moeten worden. Het is namelijk minstens net zo belangrijk dat de intermediaire marktpartij ook de bedrijven ontzorgt die geadviseerde maatregelen uiteindelijk moeten uitvoeren. Doordat deze minder tijd kwijt zijn om bv. offertes op te stellen via gestroomlijnde (automatiseerde) offertetrajecten en begeleiding van de doelgroep door de 'klantreis' door de jaren heen.

Onder deze dienst vallen bijvoorbeeld stappenplannen, financieel- en subsidieadvies; en een adviesrapportage hoe bijvoorbeeld aan label C voldaan wordt. Deze verschillende diensten moeten ervoor zorgen dat ondernemers weten welke maatregelen zij kunnen nemen om energie te besparen; en kante-en-klare werkomschrijving hebben voor uitvoerende bedrijven.

Offreren: Het loket heeft een offerteplatform voor jaarlijkse collectieve acties en doorlopende individuele klantvragen. Hiervoor worden periodiek een aantal toeleveranciers geselecteerd. De acties kunnen gericht zijn op sector overstijgende maatregelen zoals HR++ glas. Of juist zeer sectorspecifiek zoals isolerende sandwichpanelen voor bedrijfshallen. Het loket zorgt hierbij voor een kwaliteitscheck en dat de inkoopacties namens het loket bij de ondernemers terecht komt.

Uitvoeren en nazorg: Tot slot wordt vanuit het loket ondersteuning van A tot Z geleverd. Dit betekent dat het loket ook bestaat uit partijen die maatregelen kunnen uitvoeren en nazorg kunnen leveren. De diensten die hierbij door het loket worden geleverd zijn o.a.:

- het contracteren van de toeleverancier;
- kwaliteitscontrole van de uitgevoerde maatregel achteraf;
- nazorg: klachten naar tevredenheid afhandelen en/of toeleverancier manen tot goed afronden van opdracht;
- contacten met ondernemers namens het Energieloket;
- servicedesk/call-center, onderdeel uitmakend van het Energieloket.

In het laatste onderdeel van de figuur is aangegeven hoe de diensten lokaal ingebed worden. De gemeente Haarlemmermeer, Ouder-Amstel en Zaanstad hebben bijvoorbeeld elk een ander energieloket waarmee samengewerkt moet worden.

Aangezien er een sterke relatie bestaat tussen de maatregelen die aangeboden worden de controles van de OD NZKG moet het loket gekoppeld worden aan het zaakstelsel van de OD. Op deze manier kan er effectiever toezicht gehouden worden.

6. Marktconsultatie

Dit marktconsultatiedocument zal via TenderNed worden gepubliceerd.

Als u besluit te reageren op de marktconsultatie gelden de volgende voorwaarden:

- o Voor het verstrekken van de informatie worden geen kosten vergoed.
- o De door u verstrekte documenten worden na afloop niet standaard geretourneerd.
- o Alle informatie die u indient, zal vertrouwelijk en anoniem behandeld worden.

Wij vragen u uw antwoorden en toelichting te sturen aan aanbesteden@haarlemmermeer.nl

De planning van onderhavige procedure ziet er als volgt uit:

Actie	Data
- Versturen marktconsultatiedocument	11 april
- Indienen reactie door geconsulteerden	2 mei
- Geanonimiseerde terugkoppeling resultaten op hoofdlijnen, uiterlijk	16 mei

Aan deze planning kunnen geen rechten worden ontleend.

De door u, voor de gestelde datum van binnenkomst, ingezonden antwoorden zullen door een projectteam van Haarlemmermeer worden bestudeerd en dient als input voor de vormgeving van de komende aanbesteding. De antwoorden worden niet gescoord. Er zal dus ook geen waardeoordeel over de ingediende antwoorden worden uitgesproken.

Met het insturen van een reactie op deze marktconsultatie gaat u ermee akkoord dat deze marktconsultatie gebruikt wordt om informatie in te winnen uit de markt, om voor Haarlemmermeer te verduidelijken hoe haar inkooptraject ingestoken dient te worden. De antwoorden zullen gebundeld worden en verwerkt worden in een verslag ten behoeve van Haarlemmermeer en teruggekoppeld worden aan deelnemers.

In het geval de beantwoording daar aanleiding toe geeft behoudt Haarlemmermeer zich het recht voor respondenten uit te nodigen voor een verdere inhoudelijke verdieping.

7. Vragenlijst: Stimulerend toezicht bedrijven

1. In hoeverre bestaat een dergelijke brede aanpak al binnen Nederland, met een ontzorgende intermediair? Bij welke gemeenten en regio's gebeurt dat en op welke wijze en met welke aanbieders?
2. Welke onderdelen ontbreken en/of zijn niet realistisch in onze aanpak en waarom? Wat zou eventueel realistischer zijn?
3. Hoe snel kan er een ontzorgend aanbod worden gerealiseerd voor alle bedrijfssectoren wat betreft energie-besparingsverplichting? En hoe snel kan er een totaal ontzorgende aanbod zijn voor alle bedrijven om aardgasvrij te worden binnen de geplande vier jaar tijd? Welke factoren en actoren bepalen die snelheid? En hoe snel kan de aanpak daarbij worden opgeschaald naar meer gemeenten?

4. Wij denken dat deze opdracht samenwerking vergt tussen diverse bestaande en mogelijk nieuwe marktpartijen. Hoe kijkt u daar tegenaan? Als consortiumvorming volgens u nodig is hoe kan die dan volgens u tot stand komen? En hoe denkt u over de opdracht splitsen in één perceel per bedrijfssector voor de drie 3 deelnemende gemeenten. Indien ja, geef aan waarom u dat meent.

5. Als u de aanpak zo leest, onder welke voorwaarden zou u geïnteresseerd project heb je zijn in de opdracht?

Onder welke voorwaarden bent u niet geïnteresseerd??

6. Wij denken aan een lange termijn samenwerking. Welke duur zou u passend bij deze opdracht vinden en waarom?

7. Via welke aanbestedingsvorm zouden we de inschrijfprijs het beste kunnen uitvragen?

**8. We hebben voor een korte termijn budget. Kent deze opdracht een verdienmodel voor de opdrachtnemer? Kan een dergelijk concept zichzelf bedruipen oftewel: zouden we het exploitatierecht aan een partij kunnen geven, zonder vergoeding van kosten van onze kant na anderhalf à twee jaar?
Zo nee, welke inzet kent geen baten, tot wanneer?**

9. Uit onderzoek blijkt dat ondernemers te weinig afweten van de energieverplichtingen waaraan zij moeten voldoen. Hoe zou u het kennisniveau van ondernemers hierover vergroten? Waar liggen volgens u de uitdagingen om bedrijven maatregelen te laten nemen?

10. Wat is uw inschatting van de verwachte klantvraag naar de beoogde diensten en welke capaciteitsvraag van het team (aantal fte) van een inschrijvende partij past daarbij?

Bijlage: Contingenten aanpak

Centraal in het ontzorgend aanbod staat het stappelen van maatregelen met als doel om massa te maken. Onderstaande tabel is ter illustratie van activiteiten en bijbehorende maatregelen die in alle sectoren voorkomen in de drie gemeenten. Onderstaande lijst is dus niet uitputtend en er zijn veel meer maatregelen die getroffen moeten worden ([EML](#)). De door het loket aangeboden ondersteuning moet zich dus toespitsen op erkende maatregelen die sector overstijgend zijn.

Activiteit	Omschrijving maatregel
In werking hebben van een ruimte- en buitenverlichtingsinstallatie	Binnenverlichting automatisch beperken op basis van daglichttoetreding.
	Branden van verlichting in magazijnen en opslagruimten beperken bij wisselend ruimtegebruik.
	Branden van verlichting in sociale ruimten, kantoren, opslagruimten en magazijnen beperken bij wisselend ruimtegebruik.
	Geïnstalleerd vermogen accentverlichting beperken.
	Geïnstalleerd vermogen basisbinnenverlichting beperken.
	Geïnstalleerd vermogen verlichting vluchtwegaanduiding beperken.
	Onnodig branden van buitenverlichting voorkomen.
	Onnodig branden van reclameverlichting voorkomen
	Onnodig branden van reclameverlichting voorkomen.
	Geïnstalleerd vermogen basisbinnenverlichting beperken .
	Geïnstalleerd vermogen basisbinnenverlichting beperken.
	Geïnstalleerd vermogen basisbinnenverlichting: beperken
	Geïnstalleerd vermogen reclameverlichting beperken.
In werking hebben van een stookinstallatie (emissies naar de lucht)	Aanstaan van ruimteverwarming buiten bedrijfstijd voorkomen.
	Aanvoertemperatuur cv-water automatisch regelen op basis van buitentemperatuur.
	Aanvoertemperatuur cv-water automatisch regelen op basis van weersvoorspelling
	Energiezuinige aardgasgestookte ventilatorbrander toepassen bij stoominstallatie.
	Energiezuinige warmteopwekking toepassen (bedrijfshal).
	Energiezuinige warmteopwekking toepassen (kantoor).
	Energiezuinige warmteopwekking toepassen.
	Energiezuinige warmteopwekking van tapwater toepassen.
	Luchtvermaat stoomketel beperken.
	Opstarttijd cv-installatie regelen op basis van buitentemperatuur en interne warmtelast.
	Opstarttijd cv-installaties regelen op basis van buitentemperatuur en interne warmtelast.
	Stoom als medium voor ruimteverwarming vervangen.
	Stoom energiezuinig produceren door warmere verbrandingslucht toevoer aan de branderventilator.
	Warmte uit rookgassen stoomketel nuttig gebruiken.
	Warmte uit spuiwater stoomketel nuttig gebruiken
	Warmte uit spuiwater stoomketel nuttig gebruiken.
In werking hebben van productkoeling	Aanstaan van pomp koelmedium beperken.
	Aanstaan verdamperventilator in koel- en vriescel beperken.
	Beperken van ijsvorming op de verdamper(s).
	Binnentreden van warme en/of vochtige lucht in koelcel beperken.
	Branden van verlichting in koel- en vriescel beperken.
	Branden van verlichting in koel- en/of vriescel beperken.

Isoleren van de gebouwschil	Condensordruk automatisch regelen door condensortemperatuur aan te passen aan de buitenluchttemperatuur.
	Energiezuinig expansieventiel bij verdamper toepassen.
	Energiezuinig koelen door koude lucht te gebruiken.
	Energiezuinige anti-condensvorming op ramen vriesmeubels (VF4) toepassen.
	Energiezuinige condensorventilator toepassen voor koelinstallaties van koel- en/of vriescellen.
	Energiezuinige lampen in koelcel toepassen.
	Energiezuinige ontdooiing van verdamper toepassen.
	Koudeverlies via horizontaal koelmeubel (HC4, eiland) beperken.
	Koudeverlies via horizontaal vriesmeubel (HF1, HF3, HF4) beperken.
	Koudeverlies via leidingen en appendages beperken.
	Koudeverlies via semi-verticaal koelmeubel (VC1) beperken.
	Koudeverlies via verticaal koelmeubel (VC2, VC3) beperken.
	Koudeverlies via verticaal vriesmeubel (VF4) beperken.
	Lucht- en vochttransport door geopende deur van koel- of vriescel beperken
	Temperatuurverschil bij condenseren beperken.
	Warmte- en koudeverlies via buitenmuur beperken.
	Warmte- en koudeverlies via transportdeur beperken.
	Warmte- en/of koudeverlies via buitenmuur van kantoorruimte beperken.
	Warmte- en/of koudeverlies via openstaande deuren in de gevels beperken.
	Warmte- en/of koudeverlies via openstaande deuren in gevels beperken.
	Warmte- en/of koudeverlies via transportdeur voor laden en lossen beperken.
Ventileren van een ruimte	Aanstaan van ventilatie beperken.
	Aanstaan van ventilatie buiten bedrijfstijd voorkomen.
	Energiezuinige ventilator toepassen.
	Onnodig draaien afzuigventilator voorkomen door frequentie gestuurde afzuigventilator,
	Onnodig draaien van centrale ventilatoren voorkomen in verwarmde hal
	Vollasturen ventilatoren beperken door afschakelen van ventilatoren bij lager ventilatiedebiet.
	Warmte uit uitgaande ventilatielucht gebruiken voor voorverwarmen ingaande ventilatielucht bij gebalanceerd ventilatiesysteem.
	Warmte uit uitgaande ventilatielucht gebruiken voor voorverwarmen ingaande ventilatielucht.
	Warmteverlies ventilatiekanalen beperken in ruimten waar geen warmteafgifte nodig is.
	Warmteverlies ventilatiekanalen beperken in ruimten waar geen warmte-afgifte nodig is.
	Warmteverlies ventilatiekanalen beperken in ruimten waar geen warmteafgifte nodig is.
	Debiet cv-pomp automatisch regelen op basis van warmtebehoefte.
	Energiezuinige warmteopwekking toepassen (zwembadruimte).
	Temperatuur per ruimte naregelen.
	Warmte in hoge hal actief verdelen naar werkplekken met warmtevraag om verwarming met aardgas te beperken.
	Warmteverlies via warmwaterleidingen en -appendages beperken.

In werking hebben van ruimte- en buitenverlichtingsinstallatie	Aanstaan basisbinnenverlichting beperken. Binnenverlichting automatisch beperken op basis van daglichttoetreding door ramen en daklichten.
---	--